

Handledning i medlemsantagning

Sammanfattning

Föreliggande handledning är avsedd att ge rekommendationer och sprida god praxis i hur medlemmar antas i en pistolskytteförening. Handledningen berör även hur föreningen vidmakthåller en god personkännedom samt hur föreningen bör agera vid en uteslutning av en medlem.

Denna handledning är avsedd att vara ett levande dokument som samlar goda erfarenheter från förbundets föreningar och är beroende av erfarenhetsåterföring från föreningar som nått goda resultat i sin rekrytering. Ärenden rörande avslag av medlemsansökan respektive uteslutning av medlem måste skötas korrekt. Kontakta därför kansliet för rådgivning innan beslut fattas i ärendet. Kansliet disponerar juridisk sakkunskap och är föreningarnas resurs i dessa frågor. Informera även kretsen om föreningen överväger att neka någon medlemskap eller utesluta en medlem.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Handledning i medlemsantagning	1
<i>Sammanfattning</i>	1
Introduktion	3
Förutsättningar	3
<i>Föreningsstadgar</i>	3
<i>Föreningens verksamhet</i>	4
<i>Förbundstillhörighet</i>	4
<i>Medlemskap i föreningen</i>	4
Antagningsprocess	4
<i>Ansökan</i>	4
<i>Beredning</i>	5
<i>Beslut</i>	5
Ansökan	5
<i>Intresseanmälan</i>	5
<i>Ansökan om medlemskap</i>	5
Beredning	6
<i>Styrelsens arbete</i>	6
<i>Intervju</i>	6
Beslut	8
<i>Antagning</i>	8
<i>Faktorer som ska hindra antagning</i>	8
<i>Avslag av ansökan</i>	8
Uppföljning	9
Uteslutning	9

REVIDERINGSFÖRTECKNING

Datum	Anledning till revision	Utgåva nr	Sign
2013-08-01	Nytt dokument	1	Lars T

Introduktion

Under de senaste åren har problemet med medlemsantagning till föreningarna accentuerats. Det har förekommit att föreningar antagit medlemmar vilkas lämplighet som vapenägare kan ifrågasättas och i ett fåtal fall har även brottslighet där tävlingsvapen använts förekommit. Å andra sidan har vissa föreningar haft framgång i att hålla olämpliga medlemmar utanför föreningen. Denna handledning har därför som syfte att samla upp goda erfarenheter och förmedla dessa till förbundets föreningar för att användas som ett stöd i medlemsantagningsprocessen.

Ur både samhällets och skytterörelsens synvinkel är det viktigt att fokusera på rätt saker. När det gäller brott och andra riskbeteenden är det individen som bör stå i fokus, inte redskapen. Både samhällets säkerhet och skytterörelsen gynnas av att det i första hand är individen som kontrolleras noga.

Det är ingen rättighet att få bli medlem i en förening tillhörande Svenska Pistolskytteförbundet. Det är av stor vikt att föreningarna inte som medlemmar antar individer som av olika orsaker kan komma att skada förbundet, direkt eller indirekt (t ex genom att begå brott med hjälp av tävlingsvapen). Föreningarna har därför gentemot förbundet ett betydande ansvar för att sådana personer inte antas som medlemmar och, om så ändå råkat ske, att de utesluts.

Med tanke på det stora antal föreningar som är anslutna till förbundet och den föränderliga värld i vilken föreningarna verkar måste en handledning av det här slaget kontinuerligt uppdateras. Det är därför viktigt att föreningar som framgångsrikt rekryterar nya medlemmar och har god verkningsgrad och kvalitet i sin rekryteringsprocess delar med sig av sina erfarenheter och därmed bidrar till att hålla denna handledning levande.

Förutsättningar

Föreningen har som juridisk person full bestämmanderätt över vilka medlemmar som antas inom de ramar som sätts av lagar och förordningar och föreningens stadgar. Därutöver tillkommer de begränsningar som de förbund som föreningen är ansluten till ålägger föreningen att följa.

Har föreningen ytterligare begränsningar i sina stadgar beträffande medlemsantagning ska dessa givetvis följas.

Föreningsstadgar

Föreningens stadgar är det dokument som reglerar hur medlemmar antas till föreningen och hur medlemmar lämnar föreningen.

Stadgar antas av föreningens årsmöte och förändringar ska vanligtvis ha en i stadgarna specificerad majoritet vid medlemsmötet för att kunna genomföras. Det är ur medlemsantagningssynpunkt viktigt att de avsnitt i stadgarna som reglerar antagning och uteslutning av medlemmar utformas så att de dels ger föreningens styrelse största möjliga handlingsfrihet att avvisa olämpliga medlemmar samtidigt som de krav som ställs från olika förbund tillgodoses.

Förbundsmötet har utfärdat Normalstadgar för pistolskytteförening. Dessa visar hur SPSF anser att stadgefrågan ska lösas och har utformats för att tillgodose SPSF:s intressen vad gäller ändamål och administrativa rutiner. Normalstadgarna är dispositiva (inte tvingande). Ändringar och tillägg kan alltså göras. Dessa får dock inte stå i strid med normalstadgarnas bestämmelser vad gäller ändamål och administrativa skyldigheter. Vidare ska nya stadgar och stadgeändringar godkännas av kretsen för att äga giltighet. Vad gäller stadgar för förening ansluten till flera skytteorganisationer har SPSF avtal med SvSF, SSSF och IPSC Sverige. Kontakta kansliet för vidare information. Kansliet står även till förfogande för allmän rådgivning i stadgefrågor.

Föreningens verksamhet

Det är föreningens verksamhet som avgör vilka skytteorganisationer (förbund) föreningen är ansluten till och därmed hur stadgarna och medlemsantagningsprocessen ska utformas.

Förbundstillhörighet

Det är inte ovanligt att en förening är ansluten till fler skytteorganisationer (förbund) än SPSF. Olika förbund kan ha olika syn vad gäller antagning respektive uteslutning av medlemmar. Dock är det föreningens stadgar som gäller och ska ligga till grund för hanteringen av dessa frågor. Vidare har SPSF en överenskommelse med SvSF hur stadgefrågan ska hanteras om en förening som tillhör SvSF och även vill tillhöra SPSF och vice versa. Motsvarande avtal finns mellan SPSF och IPSC Sverige och Svenska Svartkruts Skytte Federationen. Kontakta kansliet för vidare information.

Medlemskap i föreningen

Det står föreningen fritt att utforma medlemskapsbegreppet på det sätt som gynnar föreningen. Normalstadgar från förbunden ger oftast förslag till text som reglerar ett normalt medlemskap med fulla rättigheter och skyldigheter för medlemmen. Föreningen har givetvis möjlighet att inrätta medlemskap som är tidsbegränsade eller på annat sätt begränsar medlemmens rättigheter så länge inte föreningsdemokratins åsidosätts. Sådant medlemskap kan vara provmedlemskap, tillfälligt medlemskap, medlemskap under utbildning, medlemskap i en namngiven sektion, medlemskap för enbart luftpistolsskytte eller ett medlemskap utformat så att det tillfredsställer både föreningens och den enskildes intressen.

Antagningsprocess

En antagning av en medlem består av ett antal steg för att medlemmen ska bli medlem och få de rättigheter och skyldigheter som tillkommer medlemmen enligt föreningens stadgar. Processen består av tre steg.

Ansökan

Processen startar med att en person vill bli medlem i föreningen.

Beredning

Nästa steg i processen är att styrelsen eller av styrelsen utsedd person bereder ärendet (tar fram underlag för nästa steg, beslut i ärendet). Syftet med beredningen är att skapa en helhetsbild av den sökande att presentera för styrelsen. Om den sökande är känd kan beredningen givetvis göras vid styrelsemötet, men om den sökande exempelvis är nyinflyttad på orten och inte känd sedan tidigare bör beredningen vara mera djupgående.

Beslut

Processen avslutas med att medlemmen antas eller avvisas. Beslut om medlemskap fattas av styrelsen vid styrelsemöte. Normalstadgarna ger visserligen utrymme för styrelsen att delegera beslutanderätten till särskilt utskott som är ansvarigt inför styrelsen men ett kollektivt styrelseslut är att föredra och bör tillämpas om minsta tveksamhet råder.

Genomförandet av de tre stegen varierar mellan föreningar beroende på verksamhet, förbundstillhörighet, praxis och tradition, men även på hur medlemmar och styrelse vill styra antagning till föreningen. I denna handledning kommer de tre stegen att utvecklas nedan med exempel på rutiner och praxis som gett goda resultat i styrningen av medlemsantagning.

Ansökan

Normalt sker ansökan genom att personen kontaktar föreningen för ett besök eller via en hemsida lämnar intresseanmälan och/eller fyller i ett ansökningsformulär som överlämnas till föreningen.

Intresseanmälan

Intresseanmälan kan föregå en formell ansökan om medlemskap. Att initialt kräva en intresseanmälan, på hemsida eller i ett e-mail kan ge föreningen en första möjlighet att skaffa information om den sökande innan man träffar personen i fråga. En sökning på nätet på den sökande kan ge information som är viktig men även frågor till skyttar i föreningen och grannföreningar kan ge värdefull kunskap.

Framför allt ger ett användande av intresseanmälan föreningen tid att göra efterforskningar och därigenom skapa ett bättre beslutsunderlag.

Ansökan om medlemskap

Ansökan ska vara skriftlig eller på annat sätt dokumenterad, och innehålla så mycket uppgifter som möjligt om den sökande. Namn, personnummer, adress och postadress, e-postadress, mobiltelefonnummer, telefonnummer hem och till arbetet, arbetsplats, yrke, utbildning, referenser, medlemskap i annan skytteförening, vapeninnehav, militärtjänst inkl. eventuell utlandstjänstgöring m.m. enligt föreningens bedömning.

Behandlingen när ansökan kommit till föreningen är en viktig del i antagningsprocessen. Här finns ytterligare information att behandla, exempelvis referenser som kan tillfrågas. Observera att föreningen kan, beroende på

förbundsanslutning, i varierande grad bestämma vilka uppgifter som ansökan ska innehålla. Exempelvis kan föreningen kräva rekommendationer från andra medlemmar.

OBSERVERA

Om anledningen till medlemsansökan är att den sökande önskar byta förening ska dialog föras med och referenser inhämtas från den gamla föreningen. Vidare ska bestämmelserna i SHB C.1.3 andra stycket tillämpas, dvs den gamla föreningen ska sända det "gula kortet" och övriga i SHB angivna uppgifter direkt till den nya föreningen.

OBSERVERA

Att ta in referenser är föreningens viktigaste medel att bilda sig en uppfattning om en presumtiv medlems lämplighet. Referenser ska alltid tas på presumtiva medlemmar.

OBSERVERA

Fråga alltid den sökande om han tidigare sysslat med pistolskytte och i så fall i vilken förening. Kontakta den gamla föreningen för referenser.

REKOMMENDATION

Föreningen har möjlighet att begära att den sökande lämnar in ett oöppnat (risk för manipulering!) kuvert från RPS innehållande ett utdrag ur belastningsregistret. Ett sådant är kostnadsfritt och beställs av den sökande på RPS hemsida.

Informera den sökande att hans/hennes ansökan inte kommer att behandlas förrän den begärda informationen lämnats.

Innehållet i kuvertet ska efter beslut återlämnas till den sökande.

Beredning

Tiden mellan att ansökan inkommit tills beslut om bifall eller avslag av ansökan är avsedd att ge föreningens styrelse möjlighet att överväga den sökandes lämplighet.

Styrelsens arbete

Gör en beredning av ansökan och övrig inlämnad dokumentation vid styrelsemöte eller motsvarande. Kontrollera med angivna referenser och med andra skyttar i omgivningen. Sökningar på Internet kan också ge relevant information. Om föreningen delegerar beredningen till en grupp styrelseledamöter är det givet att gruppen redovisar inför styrelsen och lämnar förslag till beslut i ärendet.

Intervju

Att intervju den sökande kan ge värdefull information. En intervju kan genomföras med en representant från styrelsen eller hela styrelsen närvarande och bör innehålla information från styrelsen om vilka krav som föreningen ställer på sina medlemmar men i övrigt ägnas åt att låta den sökanden berätta om sig själv och sina intressen.

REKOMMENDATION

Kräv att den sökande infinner sig på ett styrelsemöte och presenterar sig för styrelsen innan beslut fattas. Lyssna, fråga och informera.

Överlägg inte och fatta inte beslut i den sökandes närvaro.

Utnyttja möjligheten att tillämpa provotid. Försäkringsmässigt räknas den ansökande som rekryteringsskytt under provotiden.

REKOMMENDATION

Vid intervju, i styrelse eller enskilt, fråga om den sökandes utbildning och arbete. Framkommer det att den sökande är sysselsatt i ett arbete som kräver säkerhetsprövning notera detta. Bakgrunden är att arbeten inom försvarsmakten, försvarsindustrin, kärnkraftsindustrin m.fl. kräver säkerhetsprövning. Sådan information kan förenkla fortsatt handläggning.

REKOMMENDATION

Fatta aldrig beslut om antagning vid en intervju! Det är lätt bli "god vän" med den sökande och känna samhörighet och därmed fatta förhastade beslut. Meddela den sökande när intervjun avslutats att han/hon kommer att bli meddelad om beslutet och kom överens om på vilket sätt meddelande sker.

REKOMMENDATION

Bedömningen av innehållet i belastningsregistret kan vara en svår uppgift. Eftersom syftet med ett medlemskap i föreningen vanligtvis är att med egna vapen utöva skytte måste man förutsätta att den sökande har för avsikt att söka tillstånd att inneha vapen. Vapenlagen säger att tillstånd "får meddelas endast om det skäligen kan antas att vapnet inte kommer att missbrukas." Följaktligen kan man dra slutsatsen att ett belastningsregister som innehåller våldsbrott, brott där vapen använts eller annan tung kriminalitet inte betraktas positivt hos tillståndsenheten vid en ansökan.

REKOMMENDATION

Samla upp ett antal intresserade och bjud in till ett informationsmöte hos föreningen. Informera om föreningens verksamheter, utbildning, utbildningstiden längd, kostnader, krav på arbete i föreningen etc. Se till att styrelsen är närvarande och skapa en trevlig social miljö för att få tillfälle att observera de inbjudna.

Låt avslutningsvis de närvarande med egna ord, helst skriftligt, beskriva sig själva som person och varför de vill börja med skytte som sport och fritidsaktivitet.

Gå igenom beskrivningarna direkt efter mötet och besluta vilka som ska antas till utbildningen baserat på de observationer som gjorts och den beskrivning som lämnats. Dokumentera beslutet vid nästföljande styrelsemöte.

Beslut

Antagning

Normalt sker antagning av en ny medlem, etablerad skytt eller nybörjare, genom styrelsebeslut. Fördelen med styrelsebeslut gentemot att delegera beslutet till särskilt utskott är att hela styrelsen ges möjlighet att diskutera personen innan beslut fattas. Styrelsen bör eftersträva att beslut i dessa frågor fattas enhälligt. Om någon invänder mot antagning bör detta i första hand leda till ytterligare utredning av den sökandes lämplighet. Kvarstår invändningarna måste styrelsen väga argumenten och sedan fatta beslut i enlighet med vad föreningens stadgar anger.

Faktorer som ska hindra antagning

Generellt ska individer som antas som medlemmar i våra föreningar ha personlig mognad samt förmåga och vilja att följa lagar och regler. De får inte heller ägna sig åt kriminell verksamhet eller missbruka alkohol eller droger. Det är inte heller förenligt med medlemskap i förening tillhörande SPSF att samtidigt vara medlem i organisation som associeras med organiserad brottslig verksamhet eller terrorism. Om det under antagningsprocessen framgår att individen inte uppfyller dessa krav ska processen avbrytas. Om sådana uppgifter framkommer när individen väl blivit antagen ska vederbörande omgående uteslutas. Se vidare under avsnitt Uteslutning.

REKOMMENDATION

Tillämpa en prövoperiod innan medlemskap beviljas. Detta ger möjlighet att skaffa ytterligare underlag för att bedöma om medlemskap ska beviljas eller inte.

Avslag av ansökan

Normalt fattas beslut i styrelsen med enkel majoritet. Om styrelsen inte är enig i frågan om antagande av en sökande kan det vara lämpligt att göra en förnyad beredning eller att bordlägga frågan till nästa styrelsemöte. Styrelsen kan, om stadgarna så tillåter, besluta att ett beslut om antagning ska tas av en enig styrelse.

Väljer styrelsen att inte anta den sökande ska den sökande meddelas på ett sätt som följer föreningens stadgar. Styrelsen måste vara väl införstådd med de olika regler som gäller för olika förbund beträffande överklagande av föreningens beslut och kunna utnyttja de möjligheter detta ger.

Om styrelsen låter den sökande överklaga ett beslut om avslag av ansökan, meddela då den sökanden hur ett överklagande ska lämnas och inom vilken tidsrymd. Gör sedan en analys av konsekvenserna av ett överklagande och samla ihop den dokumentation som styrelsen samlat i fallet. Den kommer att behövas i överklagandeprocessen.

REKOMMENDATION

Kontakta förbundets kansli och diskutera motiven för att neka vederbörande medlemskap för att undvika juridiska misstag.

Uppföljning

Under den tid som en skytt är medlem i föreningen är det styrelsens ansvar att följa upp skytten ur ett säkerhetsperspektiv. Detta görs löpande och grundar sig på en god personkännedom. Det ligger i alla medlemmars intresse att föreningen består av pålitliga och mot föreningen lojala personer.

En god social miljö där medlemmarna umgås och skapar en god gemenskap underlättar för styrelsen att följa medlemmarnas personliga utveckling och ingripa innan en situation utvecklats på ett för föreningen negativt sätt.

Genom att finnas bland medlemmarna och umgås som skyttar kan styrelsen ge sig goda möjligheter att förbättra sin personkännedom och vidta åtgärder för att förhindra oönskade konsekvenser både för föreningen och för medlemmen.

Uteslutning

Det sista, och slutgiltiga, verktyget som styrelsen har i sin hand är att utesluta en medlem. Dessförinnan kan andra påföljder som varning och avstängning ha använts utan att önskvärt resultat har uppnåtts. Ofta reglerar föreningens stadgar vilka möjligheter som står till styrelsens förfogande, men inte alltid, och det är därför viktigt att klargöra att stadgarna ska reglera vilka medel styrelsen får använda mot en medlem som visat sig vara involverad i verksamhet som är oförenlig med medlemskap i föreningen.

REKOMMENDATION

Kontakta förbundets kansli och diskutera förseelsen och motiven för uteslutning, dels för att utdela korrekt påföljd och dels för att inte begå ett juridiskt misstag.

Vid en uteslutning av en medlem är det viktigt att dokumentera motiven för beslutet. Framför allt när en utesluten medlem överklagar till högre instans måste styrelsen kunna redogöra för skälen till uteslutning. Enkla frågor som obetald medlemsavgift kräver mindre dokumentation än en uteslutning på grund av medlemskap i terroriststämplad organisation.

Uteslutning kan inte ske på vilka grunder som helst. Om stadgarna innehåller den vanliga formuleringen att en medlem kan uteslutas *"om medlemmen motarbetat föreningens verksamhet eller ändamål eller skadat föreningens intressen"* måste styrelsen vara mycket tydlig i sin motivering till ett uteslutningsbeslut. Speciellt ger den sista formuleringen vittgående möjligheter att utesluta medlemmar på grund av deras privata intressen och verksamhet och därför bör kraven på motivering ställas relativt högt.